

Jeg har naturligvis tænkt en lille Smule over, hvorfor da Landboernes Repræsentanter ere komne paa den Tanke. Enten maa det være, fordi de absolut ikke kunne skelne mellem direkte og indirekte Skatter, eller der er en anden Mulighed, den nemlig, at de, som jeg har sagt et Par Gange før, skele lovlig langt til de radikale og Socialisterne og tænke mere paa deres egne Pladser i Rigsdagen end paa dem, de burde repræsentere. Det er nu heller ikke umuligt — jeg tror nok, den højtærede Finansminister har en Tanke i saa Henseende —, at der er enkelte Landboere, der ere af den Mening, at de nok ville paatage sig en Arveafgift, naar de blot have den Nydelse at se, at deres Naboer faa en Skat, der er endnu værre. Det er ikke smukt, men det er menneskeligt. Men jeg synes, det er dumt at gaa paa en saadan Limpind. Derfor er det, jeg kalder paa Agrarerne og siger til dem: Jeg haaber, I ville passe lidt bedre paa, at jeres Rigsdagsmænd have lidt mere Stivelse i Ryggen, og at I ellers næste Gang vælge Folk, der ere noget mere ivrige for jeres Sag — og i alt Fald ikke ere saa indskrænkede, at de falde for enhver Fristelse.

Den højtærede Minister raillerede forleden over Højre og mente, at de Udtalelser, der vare faldne under denne Forhandling fra Højres Side, vare et Tegn paa, at der ikke var tilstrækkelig Ensartethed indenfor denne Gruppe. At Højre ikke ved enhver Lejlighed viser sig at være en af homogene Elementer saa fast sammentømret Masse, som man kunde ønske, indrømmer jeg. Men jeg tror paa den anden Side, at den højtærede Minister undertiden udstøder et lille Suk, naar han tænker paa de Elementer, hvoraf det Parti bestaar, som han hører til. Og jeg har en vis Følelse af, at vor højtærede Konseilspræsident ofte, maaske kun i sit Lønkammer, sukker temmelig dybt, naar han anstiller en Betragtning over det Tømmer, hvoraf selve det høje Ministerium er sammensat. Det forekommer mig, at for Regeringen, og for den Sags Skyld ogsaa for de forskellige borgerlige Partier, er der ikke stor Grund til at raillere alt for meget. Tiderne ere i alt Fald i politisk Henseende saa alvorlige, at der hverken er megen Grund til Smil eller overdreven Glæde. De eneste, der virkelig have Grund til at være tilfredse — det har jeg ytret ved en tidligere Lejlighed her i Landstinget — og som virkelig kunne være fornøjede med de politiske

Forhold, forekommer mig at være Socialdemokraterne, og jeg antager ogsaa, de ere overordentlig tilfredse med Højre, Venstre og alle Partierne, og med Regeringen med.

Jeg erkender, som sagt, at det vilde være heldigt, om der kom en anden Aand over Behandlingen af Toldlovsforslaget, og jeg tror, det vilde være heldigt, om Agrarerne, som sagt, vilde tage en lille Smule fat. Hvis det skulde ske, som der dog er en Mulighed for, at Forslaget ikke bliver til Lov denne Gang, haaber jeg, at Agrarerne meget alvorligt ville tage Toldsagen frem. — Men, naar jeg udtaler det Haab, at der maa komme en ny Udfoldelse af Agrarerne, og at de maa staa frem i deres gamle Anseelse og Styrke, saa gælder det langtfra disse Forhold alene. Vi trænge til Agrarerne langt mere, end Folk i Almindelighed tro. Jeg tror, det er absolut nødvendigt, at der her i Landet kommer et Parti frem, som er mere homøgent og mere kraftigt sammensat, end Partierne i det hele taget ere, og jeg haaber meget, at vore Agrarer i Fremtiden virkelig maa blive det konservative Bolværk, som er absolut nødvendigt for os her i Landet, dersom vi overhovedet skulle se Fremtiden i Møde med lidt Ro.

Sonne: Da den højtærede Finansminister forleden gav en Oversigt over de forskellige Taleres Stilling til det foreliggende Toldlovsforslag, fremsatte han nogle Ord, hvori den højtærede Minister karakteriserede mit Standpunkt saaledes, at det kunde forstås og er blevet forstået, som om jeg, naar jeg blot kunde opnaa en mere tilfredsstillende Løsning af Sukkerbeskatningsspørgsmaalet, i øvrigt var vel tilfreds med det foreliggende Toldreformforslag. Jeg tror at turde kalde ærede Medlemmer til Vidne paa, at noget saadant kan ikke udledes af mine Udtalelser forleden, og jeg vil benytte den mig i Dag givne Lejlighed til at betone, at mit Standpunkt overfor Toldreformen er dette, at vel haaber ogsaa jeg at kunne mødes med den højtærede Finansminister om Gennemførelsen af denne Toldreform, og vel ønsker jeg, at den maa blive gennemført; men saaledes, som Toldreformen nu ligger for, synes Vejen til Mødestedet mig for lang, og jeg vil udtale Haabet om, at Toldreformen maa kunne forlægges til et Sted adskilligt nærmere mit Standpunkt.

Efter dernæst at have bragt det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Brandes) min Tak for de venlige Følelser, han lod komme